

Complexnummer: 512543

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Nieuw Stedma

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

512544, 512545

Woonplaats

Eastermar

Gemeente

Tytsjerksteradiel

Provincie

Fryslân

Locatie van het hoofdobject

Grote Hornstweg 16, 9261 VW te Eastermar

Complexomschrijving

Inleiding

Complex bestaande uit RENTENIERSWONING, aangebouwde schuur, en BIJSCHUUR, in 1912 gebouwd als rentenierswoning met schuur in opdracht van Durk Gjalts Reitsma naar een ontwerp van de architect B.J. Gros en Zoon uit Hurdegaryp. De rijk geornamenteerde rentenierswoning is opgetrokken in Art Nouveau verwante bouwstijl, het schuurgedeelte is opvallend hoog. Dit is het gevolg van de concurrentiestrijd tussen de broers Reitsma om het mooiste en fraaiste woonhuis in Eastermar. Achter de boerderij staat een BIJSCHUUR uit ongeveer dezelfde tijd. De boerderij is op het westen georiënteerd, en markant gesitueerd op de hoek van de Grote Hornstweg en de Seadwei, waaraan boerderijen en rentenierswoningen van dezelfde familie Reitsma staan. De bijschuur uit ongeveer dezelfde tijd als het woonhuis staat achter de boerderij. Een grote omhaagde voortuin met beuken en linde langs de openbare weg omgeeft het complex. Eenvoudige gemetselde HEKPIJLERS met gietijzeren naamborden staan bij de oprit. De overige bijgebouwen hebben geen monumentale waarde en vallen buiten de bescherming van rijkswege.

Waardering

Het complex bestaande een rentenierswoning met hoge schuur en een bijschuur uit 1912 met Art Nouveau ornamentiek is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- vanwege de toegepaste bouwstijl, waarin Art Nouveau elementen zijn verwerkt;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de hoge mate van gaafheid van het complex;
- vanwege de rijke detaillering van zowel in- als exterieur;
- vanwege de markante situering bij de entree tot 't Heechsân en in een buurt waar verschillende rentenierswoningen en boerderijen van de familie Reitsma staan.

Monumentnummer*: 512544

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	14 september 1999
Kadaster deel/nr	82797/131

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Eastermar	Tytsjerksteradiel	Fryslân

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Eastermar	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oostermeer	M			1512

*Omschrijving***

Omschrijving

Het VOORHUIS van de boerderij uit 1912 is met aan Art Nouveau verwante stijlelementen opgetrokken in roodbruine strengperssteen onder afgeknot schilddak gedekt met zwarte geglazuurde Lucas IJsbrandt pannen; in de dakschilden kleine dakkapellen met negenruitsvensters onder lessenaardak met daktegels en schoorstenen met keramische rookverdelers in de dakschilden aan weerszijden. In de voorgevel een uitbouw met afgeplatte topgevel onder afgeknot zadeldak. Uitkragende gemetselde plint; sierbanden van oranje geglazuurde baksteen ter hoogte van dorpels en kalf van de vensters. Onder de gootlijst op geprofileerde klampen is een gepleisterd fries. De topgevel bevat een gepleisterd keperboogfries en natuurstenen dekplaten, bovenop met Art Nouveau decoraties. Hoog opgemetselde hoekpilasters bekroond met witte gedecoreerde siersteen. In fraai betegeld portiek een dubbele paneeldeur met Art Nouveau decoraties en sierijzers onder bovenlicht. Vensters onder bovenlicht met segmentboog strekken en vensterbanken van oranje geglazuurde baksteen. Decoratief beschilderde deels gepleisterde en deels met hout ingevulde boogtrommels. In de geveltop (nieuwe) vensterpartij onder natuurstenen latei en balkonhekje. In elke zijgevel een extra entree met paneeldeuren.

SCHUURGEDEELTE van roodbruine strengpersstenen onder deels door zwarte Friese golfpannen en deels door golfplaat gedekt schilddak met uileborden. Dubbele opgeklampte inrijdeuren met vierruitsvensters onder segmentboog strek en decoratieve boogtrommel in de voorgevel van de schuur. Getoogde gietijzeren zesruitsvensters en getoogde stalvensters met sierroedeverdeling in de zijgevels. Dubbele opgeklampte deeldeuren in de achtergevel. Halfsteens rollagen van gele kalkzandsteen.

INTERIEUR met veel originele elementen met typische Art Nouveau detaillering, zoals plafonds, paneeldeuren, lambrizing in de gang, deels betegelde stookplaatsen met monumentale marmeren schoorsteenmantels.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

De rentenierswoning met schuurgedeelte uit 1912 is van algemeen architectuurhistorisch belang:

- als hoofdonderdeel van het complex van rentenierswoning en bijschuur;
- vanwege de bouwstijl, waarin Art Nouveau elementen zijn toegepast;
- vanwege de hoge mate van gaafheid, van zowel in- als exterieur;
- vanwege de ornamentiek van zowel in- als exterieur.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen
Boerderijen, molens en bedrijven
Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Woonhuis(K)
Boerderij (M)
Boerderij (M)

Functie

Woonhuis
Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 512545

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	14 september 1999
Kadaster deel/nr	82797/107

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Eastermar	Tytsjerksteradiel	Fryslân		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oostermeer	M			1512

Omschrijving**

Omschrijving

BIJSCHUUR uit omstreeks 1912 van bruine gezande baksteen onder met zwarte Friese golfpannen gedekt zadeldak met wolfseind en uileborden. Houten dakkapel met lattendeurtjes in het dakschild aan de noordgevel. Getoogde stalvensters met sierroedeverdeling onder segmentboog strekken van gele kalkzandsteen in de zijgevels. Centraal in de achtergevel een opgeklampte staldeur met drieruits zijlicht.

Waardering

De bijschuur is van algemeen belang:

- als ruimtelijk en functioneel essentieel onderdeel van het complex van rentenierswoning en bijschuur;
- vanwege de detaillering.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Bijschuur

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument